

Aardappelmarkt

Scoreblad en ambitieweb
April 2024

Toetsing op basis van de
Omgevingsvisie Dordrecht en het participatietraject

Ambitieweb

Scoreblad en Ambitieweb - toekomstige situatie

De diagram hiernaast visualiseert de score van het ontwerpvoorstel van de Aardappelmarkt op de Omgevingsvisie Dordrecht in een zogenaamd ambitieweb. Hierin zijn ook de uitkomsten van het participatietraject opgenomen.

De omgevingsvisie integreert al het huidige ruimtelijke beleid en beschrijft de opgaven en doelen voor de gewenste ontwikkeling van een gezonde, fysieke leefomgeving in Dordrecht.

De 7 doelen vormen hierbij randvoorwaarden voor ruimtelijke ontwikkelingen. De relevante doelen voor de Aardappelmarkt zijn in het ontwerpvoorstel doorvertaald. De aanvullingen vanuit het participatietraject kunnen voor een groot deel in deze doelen gesorteerd worden en voeden daarmee de fijne afstelling van het ontwerp.

Doel 1: Dordt is een aantrekkelijke stad

Doel 2: Dordt is een bereikbare stad

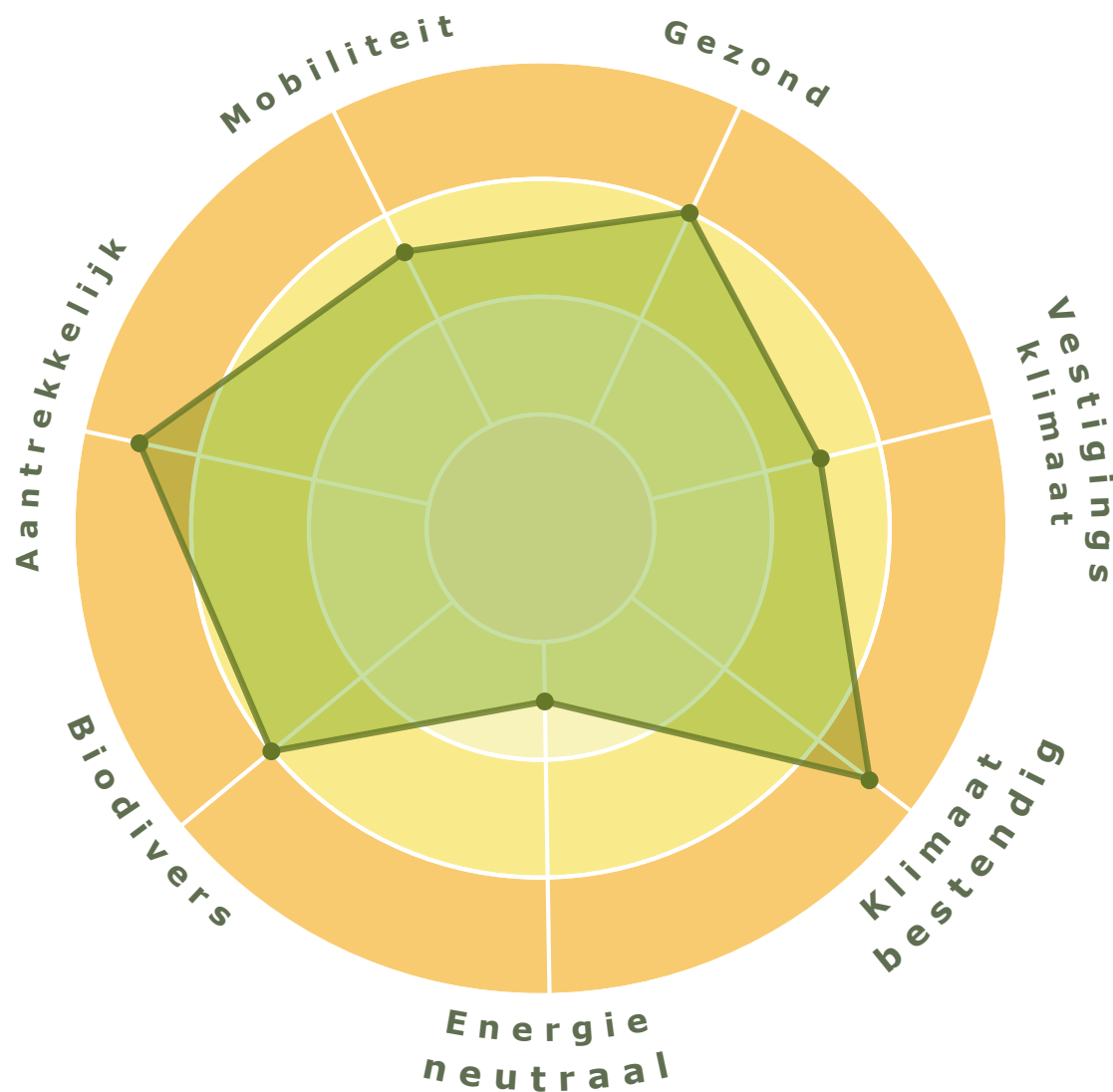
Doel 3: Dordt is een gezonde stad

Doel 4: Dordt heeft een uitstekend vestigingsklimaat

Doel 5: Dordt is in 2040 klimaatbestendig

Doel 6: Dordt is in 2050 energieneutraal

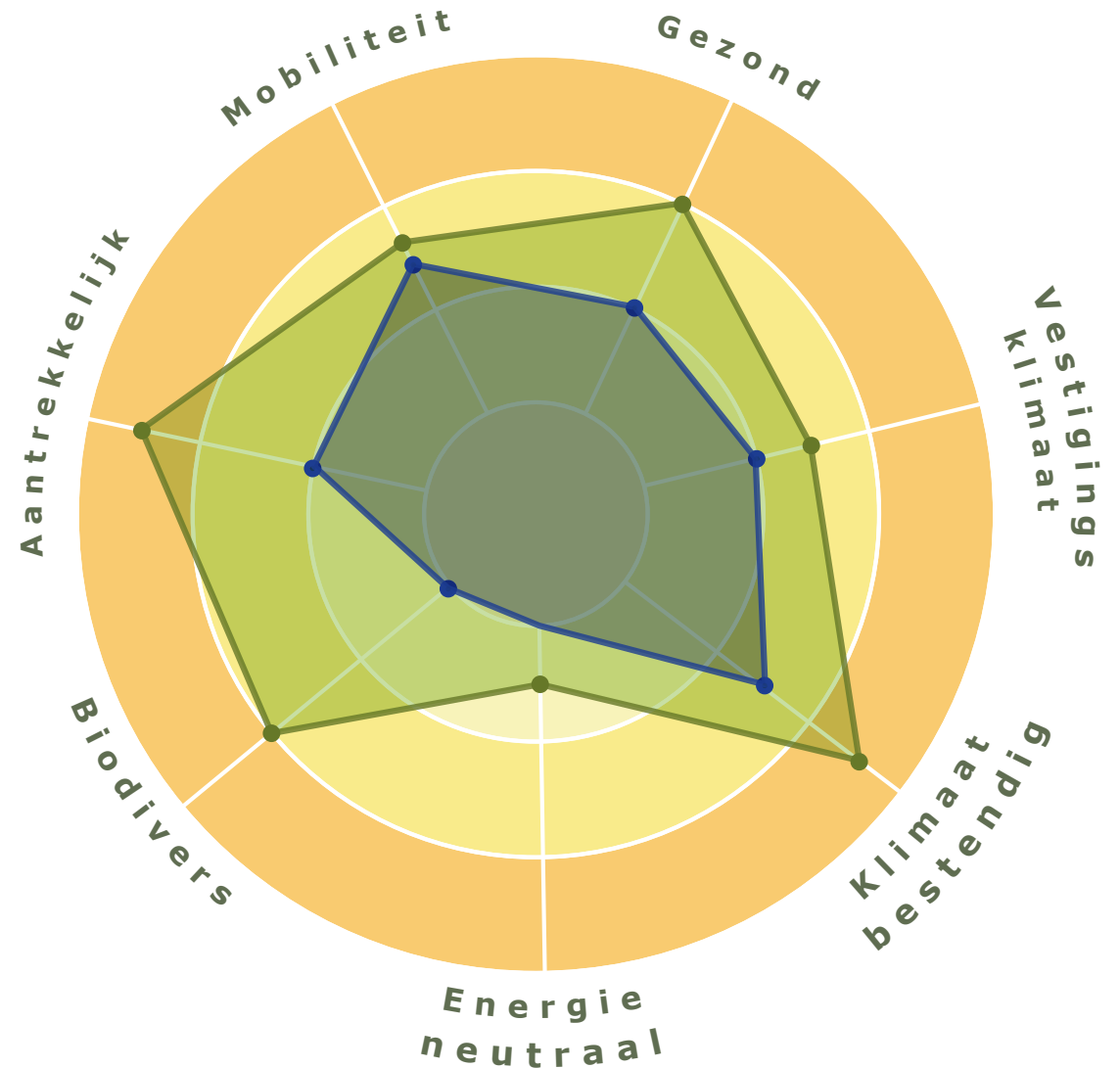
Doel 7: Dordt beschermt en bevordert de biodiversiteit

Scoreblad en Ambitieweb - toekomstige én huidige situatie

Visualisatie van de score op basis van de Omgevingsvisie en het participatietraject van de:

- huidige situatie (blauw)
- toekomstig voorstel (groen)

Doel 1: Dordt is een aantrekkelijke stad

Doel 2: Dordt is een bereikbare stad

Doel 3: Dordt is een gezonde stad

Doel 4: Dordt heeft een uitstekend vestigingsklimaat

Doel 5: Dordt is in 2040 klimaatbestendig

Doel 6: Dordt is in 2050 energieneutraal

Doel 7: Dordt beschermt en bevordert de biodiversiteit

Omgevingsvisie Dordrecht en het participatietraject
getoetst aan het ontwerp

Scoreblad

Doel 1: Dordt is een aantrekkelijke stad

Omgevingsvisie Dordrecht

Dordrecht is een stad met een rijke geschiedenis en veel (culturele) activiteiten. De stad is omsloten door rivieren en Nationaal park de Biesbosch en heeft daardoor water en natuur in de directe omgeving.

Dordrecht is een aantrekkelijke stad die door steeds meer mensen ontdekt wordt. De binnenstad met haar vele historische kwaliteiten moet voor inwoners meer gebruikt worden als 'tweede huiskamer'.

Relevante subdoelen:

- Behoud en waar mogelijk versterking van cultuurhistorische waarden;
- Het water in de Dordtse binnenhavens optimaal benutten;
- Voldoende ruimte bieden aan voorzieningen, zoals groenvoorzieningen en streven naar multifunctioneel ruimtegebruik;
- Hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte waarbij het streven is naar participatie in inrichting en beheer.

Vertaling naar ontwerpvoorstel

- Aardappelmarkt moet in evenwicht zijn met het ingetogen maar hoogwaardige karakter van de historische omgeving. De Aardappelmarkt als rustpunt binnen de Nieuwe haven, vergelijkbaar met tegenover gelegen Houttuinen.
- Van parkeerplaats naar plein, versterking van oorspronkelijke karakter. De Aardappelmarkt wordt teruggegeven aan voetganger, waarbij ook toegankelijkheid wordt hersteld.
- Ingetogen ontwerp met hoogwaardige materialisering en inrichting
- Zichtlijnen op de Nieuwe haven en Grote kerk maken de Aardappelmarkt tot aantrekkelijk uitkijkpunt, een pittoresk hoogtepunt binnen het gebied.
- Ontwerpvoorstel combineert maximale vergroening met multifunctioneel gebruik. Met een groen bladerdak en tredvaste groene voegen, biedt de aardappelmarkt ook ruimte aan kleinschalige evenementen.

Doel 2: Dordt is een bereikbare stad

Omgevingsvisie Dordrecht

Dordrecht wil een stad zijn die nu en in de toekomst goed bereikbaar is over water, spoor en weg.

Momenteel staat de bereikbaarheid en leefbaarheid van het centrum onder druk. Indien autogebruik verder toeneemt, en daarmee de druk, rijst de vraag in hoeverre dit acceptabel is. Bovendien is er onvoldoende ruimte om het autogebruik in de toekomst verder te faciliteren.

Om ruimte te geven aan het aangenaam verblijven is het belangrijk het gemotoriseerd verkeer te beperken (gemotoriseerd verkeer is ondergeschikt).

Bovendien komt dit ten goede aan de verkeersveiligheid en gezondheid.

De gemeente zet daarom in op het stimuleren van alternatieve vervoerwijzen zoals het openbaar vervoer en de fiets.

Relevante subdoelen:

- Dordrecht moet een echte fietsstad worden;
- Parkeerbeleid en innovatieve verkeersoplossingen dragen bij aan het verminderen van het autogebruik;
- Werken aan een optimale bereikbaarheid van economische kerngebieden.

Vertaling naar ontwerpvoorstel

- Verminderen van gemotoriseerd verkeer door het wegnemen van parkeerplaatsen
- Stimuleren van aangenaam verblijf door omvorming van de parkeerplaats naar plein
- Start van nieuw parkeerbeleid: minder parkeren op straat, meer parkeren in parkeergarages.
- Obstakelvrije looproute langs de Aardappelmarkt en verbeterde doorwaadbaarheid van het plein.
- Impact op dit doel is heel beperkt.

Doel 3: Dordt is een gezonde stad

Omgevingsvisie Dordrecht

Een goede fysieke en mentale gezondheid vormt de basis voor een sociaal-economische krachtige stad.

De kwaliteit en inrichting van de stad heeft direct effect op de lichamelijke en mentale gezondheid van haar bewoners.

Positieve gezondheid is een nieuw begrip in Nederland. Bij positieve gezondheid ligt de focus niet op de klacht of ziekte, maar op de mensen zelf, hun veerkracht en wat hun leven betekenisvol maakt.

Gezond gedrag verhoogt de kwaliteit van leven en draagt bij aan gezonde stad, waar mensen (elk op hun eigen manier) meedoen. Gezond leven doen mensen in de eerste plaats zélf, op de plek waar ze wonen, werken en naar school gaan.

Daarnaast maakt de omgeving waarin mensen wonen ook veel verschil: de aanwezigheid van natuur en rust heeft een positieve invloed op mensen en hun leefomgeving.

Relevante subdoelen:

- Bewoners verleiden tot meer bewegen;
- Voldoende mogelijkheden voor zelfredzaamheid van inwoners;
- Inzetten op een akoestisch aanvaardbare woon-, werk- en leefomgeving;
- Streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit: zicht op WHO norm;
- Gestaaag verbeteren van de bodemkwaliteit
- Stimuleren van een veilig leefklimaat door samenwerking tussen bewoners en organisaties.

Vertaling naar ontwerpvoorstel

- Maximaal inzetten op vergroening door het maken van een bomenplein. Het groenvolume van boomkronen is zeer groot terwijl het maaiveld ruimtelijk en overzichtelijk blijft.
- Op maaiveld worden de boomspiegels extra vergroend en centraal in de ruimte wordt gespeeld met open groene voegen met zogenaamde stoeplantjes. Dit draagt bij aan de beleving van stadsnatuur en staat het multifunctionele gebruik niet in de weg. Tijdens een kleinschalig evenement kunnen de groene voegen betreden worden.
- Het groene bladerdak levert een positieve bijdrage aan stadsklimaat, het vermindert hittestress, levert schaduw en kan grote hoeveelheden water opnemen.
- Groen werkt bewezen positief op zowel de mentale als de fysieke gezondheid.
- Verbeterde toegankelijkheid van de Aardappelmarkt voor de voetganger en het wegnemen van parkeerplaatsen stimuleert bewegen. In het ontwerp is het huidige en slecht toegankelijke trottoir vol obstructies opgeschoven. Het oude trottoir zal omgevormd worden tot groenvak waarin de huidige obstructies mooi opgenomen worden tussen de beplanting.
- In het ontwerpvoorstel wordt de Aardappelmarkt overzichtelijk. Daarbij is er vrij zicht op de omliggende historische gevels, waarvandaan ook weer (toe)zicht op de Aardappelmarkt is.
- Een aangelicht zitelement zal in de avonden het overzicht bewaken.

Doel 4: Dordt heeft een uitstekend vestigingsklimaat

Omgevingsvisie Dordrecht

Wat heeft Dordrecht te bieden voor de huidige inwoners, bezoekers en werknemers en hoe kunnen ontwikkelaars, werkgevers, woningzoekenden en toeristen verleid worden te investeren in de stad?

Uiteraard hangt ook deze doelstelling samen met de andere doelstellingen.

In het verleden kon je niet om de haven van Dordrecht heen, die tijden zijn inmiddels veranderd, maar de historische locatie, maritieme link en toeristische aantrekkelijkheid zijn hier de grote troef van de Aardappelmarkt.

Relevante subdoelen:

- De aantrekkingskracht van Dordrecht behouden en versterken;
- Dordrecht is koploper in maritieme maakindustrie en blijft innoveren;

Vertaling naar ontwerpvoorstel

- Herstel van het historische karakter van Aardappelmarkt in relatie tot de Nieuwe haven versterkt ook de toeristische aantrekkingskracht en herstelt de link met het maritieme verleden van het gebied.

Doel 5: Dordt is in 2050 klimaatbestendig

Omgevingsvisie Dordrecht

De landelijke ambitie, verwoord in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, is dat Nederland in 2050 een klimaatbestendig en waterrobuust land is.

Dordrecht is sinds jaar en dag bekend met de uitdaging om in goede harmonie samen te leven met het omliggende water. Als resultaat van een veranderend klimaat en bijkomend extreem weer wordt deze relatie op spanning gezet.

In lijn met het Deltaplan wil Dordrecht reeds in 2040 klimaatbestendig en waterrobuust zijn. Dit is met name belangrijk voor de leefbaarheid en de veiligheid van de stad.

Relevante subdoelen:

- Dordrecht is in 2040 een zelfredzaam eiland;
- Dordt verstrekt haar robuuste groenblauwe structuur tot aan de voordeur;
- Dordrecht bouwt klimaatadaptief.

Vertaling naar ontwerpvoorstel

- De omvorming tot bomenplein met maximaal groenvolume levert de grootste bijdrage aan een klimaatadaptieve binnenstad. De extra vergroening versterkt tegengaan van hittestress, biedt schaduw en kan grote hoeveelheden water opnemen.
- Groene boomspiegels in combinatie met waterdoorlatende voegen maken de bomen beter bestand tegen periodes van droogte.

Doel 6: Dordt is in 2050 energieneutraal

Omgevingsvisie Dordrecht

Het doel energieneutraal Dordrecht in 2050 is belangrijk om verdere klimaatverandering tegen te gaan. Voor Dordrecht is dit nog extra van belang omdat klimaatverandering een stijgend waterpeil meebrengt en daarmee ook overstromingsgevaar. Om bij te dragen aan de veiligheid van Dordrecht is energieneutraliteit daarom belangrijk. Werken aan energieneutraliteit zorgt ook voor een gezondere leefomgeving.

Relevante subdoelen:

- Bieden van een handelingsperspectief voor energiebesparing aan inwoners en bedrijven;
- Alle huizen en gebouwen worden gefaseerd aardgasvrij; optimaal benutten van warmtebronnen (restwarmte, geothermie, aquathermie) en doorontwikkeling van het warmtenet;
- Alle energie die nodig blijft, wordt duurzaam opgewekt.

Vertaling naar ontwerpvoorstel

- Het omvormen van de Aardappelmarkt van parkeerplaats naar plein is een primeur in de binnenstad en stimuleert zacht verkeer boven gemotoriseerd verkeer.
- Hoogwater maakt het gevaar van waterstijging op de Aardappelmarkt zichtbaar. Een deel van het plein loopt onder water en is daarnaast uitgiftepunt van zandzakken voor bewoners.

Doel 7: Dordt beschermt en bevordert de biodiversiteit

Omgevingsvisie Dordrecht

Dordrecht ligt in een uniek gebied met bijzondere flora en fauna. Behoud en bescherming van deze waardevolle natuurkwaliteiten is van groot belang. Groen en natuur zorgen niet alleen voor een gezonde en prettige leefomgeving, maar dienen ook ter bescherming en bevordering van biodiversiteit. Zeker in tijden van frequenter extreem weer kan zowel groen als blauw bijdragen aan een prettige leefomgeving, zoals door het opvangen van regenwater en het voorkomen of verminderen van hittestress.

Relevante subdoelen:

- Een natuurinclusieve inrichting bij herinrichting en ontwikkeling;
- Streven naar maximaal ecologisch beheer van de landschapstypologieën benoemd in de visie Groenblauw Eiland van Dordrecht;
- Monitoren van de biodiversiteit.

Vertaling naar ontwerpvoorstel

- De huidige bomen op de Aardappelmarkt maken deel uit van de boomstructuur van de Nieuwe haven, die geheel uit zomerlindes bestaat en tijdens de bloeiperiode vele bestuivende insecten en bijen aantrekt. Hierop spelen we in door de aanplant van een zilverlinde, een cultivar uit de lindebom familie. Ook de zilverlinde heeft een sterke bloesemgeur die insecten aantrekt.
- De twee nieuwe voorgestelde Zilverlindes zijn zogenaamde 'druipvrije' lindebomen die geen plakkerige plekken veroorzaken.
- Lindebomen kunnen tot wel 57 verschillende soorten insecten herbergen die veelal op de nectarrijke bloesem afkomen. Ter vergelijking: de platanen aan de Houttuinen herbergen nagenoeg maar 1 insectensoort, de plataanvouwmot.
- Bij de aanplant wordt sterk ingezet op een goede groeiomstandigheden met maar liefst 18 m³ boomsubstraat per boom. De toevoeging van een rijk bodemleven maakt dat de nieuwe bomen gezond en zeer oud kunnen worden. In combinatie met groene boomspiegels zorgt dit ideale groeiomstandigheden.
- Naast robuuste groene borders introduceren we groene voegen met stoeplantjes. We spelen in op de huidige herwaardering van deze flora die een belangrijke toevoeging zijn aan de biodiversiteit in de stad. Daarnaast schijnen oudere steden veel meer soorten te herbergen dan jongere steden!